T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/450
KARAR NO : 2023/593
KARAR TR : 25/09/2023

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 14. ve 19. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.D
Vekili : Av. A.P
Davalı : 1- C.G.Y.TUR.ee İnş.Tic.Ltd.Şti.,
2- A.O, İ.O, M.F.A, M.S.O
Vekili : Av. R.C.V

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, taraflar arasında 2 adet devre mülk satışına ilişkin 09/11/2010 tarihli sözleşme imzalandığını, 89.515 TL'nin şirkete ödendiğini, davalı şirketin 16/05/2014 tarihli sözleşme uyarınca davacıdan bu gayrimenkulü kiraladığını, kira sözleşmesi uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmediğini ve davacıya kira ödemesi yapılmadığını, savcılığa şikayette bulunulduğunu, davalılarca nitelikli dolandırıcılık yapılmak suretiyle para tahsil edildiğini belirterek, tahsil edilen 89.515 TL'nin fazlaya dair haklar saklı kalmak kaydı ile tahsil tarihinden itibaren işleyecek faizi ile birlikte iadesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

Adli Yargıda

2. **İstanbul 3. Tüketici Mahkemesi 28/06/2018 tarih ve E.2016/145, K.2018/421 sayılı kararı** ile, davada asliye hukuk mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle mahkemelerinin görevsizliğine, görevli mahkemenin İstanbul Nöbetçi Asliye Hukuk Mahkemesi olduğuna karar vermiş, karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Taraflar arasında akdedilen sözleşme maddeleri incelendiğinde H/2 maddesi altında parantez içinde yer alan kısım incelendiğinde söz konusu sözleşmenin tüketim amaçlı değil daha çok gelir elde etme amaçlı olduğu bu noktada bir tüketici işlemi sayılamayacağı anlaşılmıştır. Zira davacı tarafın dava dilekçesindeki beyanları incelendiğinde de davacının söz konusu taşınmazı kira geliri sağlamak amacı ile aldığı açıktır.

Tüketici mahkemeleri 6502 sayılı Kanun'un 73. maddesine göre bu Kanundan doğan uyuşmazlıkların çözümünde görevli birer ihtisas mahkemesidir. Bu düzenleme uyarınca görev alanı kanun ile sınırlandırılmıştır. Mahkemenin görev alanı kamu düzenine ilişkin olup yargılamanın her aşamasında mahkemece re'sen gözetilmesi gerekir.

6502 sayılı Kanun'un 3/k maddesinde; 'Tüketici: ticari ve mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi"; 3/h maddesinde; "Mal: alışverişe konu olan; taşınır eşya, konut veya tatil amaçlı taşınmaz mallar ile elektronik ortamda kullanılmak üzere hazırlanan yazılım, ses, görüntü ve benzeri her türlü gayri malları", 3/1 maddesinde;

"Tüketici işlemi: Mal veya hizmet piyasalarında kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki amaçlarla hareket eden veya onun adına ya da hesabına hareket eden gerçek veya tüzel kişiler ile tüketiciler arasında kurulan, eser, taşıma, simsarlık, sigorta, vekâlet, bankacılık ve benzeri sözleşmeler de dâhil olmak üzere her türlü sözleşme ve hukuki işlem' olarak tanımlanmıştır.

Yasa, nihai tüketici tarafından kullanım amacı ile alının konut ve tatil amaçlı taşınmazlar yönünden geçerlidir. Bir mal veya hizmetin, kişisel ihtiyaçları dışında, belirli bir meslek icrası, belirli bir üretimde kullanma, yeniden satış, kiraya verme, ticari olarak kullanma gibi mesleki veya ticari amaçlarla satın alanların tüketici kabul edilmeyecekleri kuşkusuzdur. Somut olayda davacının devre mülkü kira geliri elde etmek için satın almış olduğu, dava konusu uyuşmazlığın Tüketici Mahkemesi görev alanına girmediği anlaşılmıştır. Zira taraflar arasında imzalanan sözleşmelerin içeriği de nazara alındığında, davacının ve davalının 6502 sayılı Kanun kapsamında tüketici olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla somut olayda taraflar arasındaki işlem ağırlıklı olarak ticari nitelikte bir faaliyet olup tüketici işlemi olarak kabul edilememiştir. Uyuşmazlığın genel hükümlere göre genel mahkemelerde

değerlendirilmesi ve çözülmesi gerekir.

Nitekim emsal İstanbul 14. Sulh Hukuk Mahkemesinin 2015/1247 E.,2017/858 K. sayılı dosyasında davalı Caprice Gold'a açılmış davada görevsizlik kararı verilmiş, karar ile görevli Mahkemenin İstanbul Asliye Hukuk Mahkemeleri olduğuna karar verilmiş dosya istinafa gönderilmiş, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 35. Hukuk Dairesinin 2017/4004-2018/518 K. sayılı kararı ile ilk derece mahkemesi kararının hukuka uygun olduğundan HMK 353/1-2/1 maddesi gereğince istinaf başvurusunun reddine karar verildiği anlaşılmış olup, mahkememizin görevsizliğine ve asliye hukuk mahkemelerinin görevli olduğuna..."

3. **İstanbul 10. Asliye Hukuk Mahkemesi 22/03/2023 tarih ve E.2018/453, K.2023/131 sayılı kararı** ile, davaya bakma görevinin tüketici mahkemesine ait olduğu gerekçesiyle mahkemelerinin görevsizliğine, karar kesinleştiğinde görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Somut uyuşmazlıkta davanın, taraflar arasında düzenlenen, hisseli gayrimenkul (devre mülk) sözleşmesi ile birlikte imzalanan kira sözleşmesinden kaynaklanan alacaklarının tahsili istemine ilişkin olduğu, sözleşme tarihinde ve dava tarihi itibariyle tarafların da dilekçelerinde belirttiği gibi ortada tamamlanmış ve kiraya konu olabilecek bir yapının bulunmadığı, bu nedenle taraflar arasındaki ilişkinin devre mülk sözleşmesinden kaynaklandığı, davacı alıcı ile davalı satıcı arasında devremülk satış sözleşmesi imzalandığı, taraflar arasındaki sözleşme ilişkisinin 6502 sayılı Kanun kapsamında kaldığı anlaşılmaktadır.

6502 sayılı Kanun'un 73. maddesi gereğince uyuşmazlığın çözümünde Tüketici Mahkemeleri görevli olup, HMK'nın 144. maddesi uyarınca görev hususu dava şartı olup, mahkememizce res'en gözetilmelidir.

Açıklanan nedenlerle davaya bakma görevinin Tüketici mahkemesine ait olduğu kabul edilmiş, mahkememizce da görevsizlik kararı verilmesi gerekmiştir."

III. İLGİLİ HUKUK

4. Anayasa'nın "*Uyuşmazlık Mahkemesi*" başlıklı 158. maddesişöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir. Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyişi kanunla düzenlenir. Bu mahkemenin Başkanlığını Anayasa Mahkemesince, kendi üyeleri arasından görevlendirilen üye yapar.

Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır."

5. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesi şöyledir:

" Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir..."

6. Kanun'un "*Olumsuz görev uyuşmazlığı*" başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir."

7. Kanun'un "*Yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"*Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."

8. Aynı Kanun'un "*İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 25/09/2023 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Mevzuat kısmında belirtilen düzenlemelere göre,davanın taraflarınca 14. madde kapsamında veya yargı yerlerince 19. madde kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulabilmesi için, adli ve idari yargı yerlerince (yargı yolu bakımından) verilmiş görevsizlik kararları bulunması ve bu kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekmektedir.

11. Dosyaların incelenmesinde; uyuşmazlığa ilişkin olarak aynı yargı kolu içinde verilmiş görevsizlik kararları bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu şekilde oluşan görev uyuşmazlığının çözümü, aynı yargı kolundaki üst derece mahkemelerince yapılacak istinaf ve/veya temyiz incelemesi sonucunda gerçekleştirilmelidir. Dolayısıyla adli ve idari yargı yerlerince karşılıklı olarak verilmiş görevsizlik kararı bulunmadığından inceleme koşulu gerçekleşmemiştir.

12. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak; 2247 sayılı Kanun'un 14. ve 19. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 14. ve 19. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

25/09/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN